

4. Заєць С, Полехіна В. Особливості соціальної та культурологічної підготовки фахівців до роботи з дітьми-вихованцями інтернатних установ // Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери : матеріали Всеукраїнських науково-методичних семінарів (Умань, 18 квітня 2018р. та 26 квітня 2018р.) / [ред. кол. : Коляда Н.М. та ін.]. – Умань: ПВКП «Алмі», 2018. – С.129-131.

Полехіна В.М., Заєць С.С.

к. пед. н., доцент кафедри
соціальної педагогіки та
соціальної роботи

Особливості соціальної та культурологічної підготовки фахівців до роботи з дітьми - вихованцями інтернатних установ

З огляду на сучасну соціальну ситуацію в Україні, значний контингент осіб, які потребують допомоги - це діти, які, виявилися у важкій життєвій ситуації. Вагому частину таких дітей складають діти-сироти та діти,

Соціальний працівник повинен вирішувати безліч складних завдань, володіти відповідними вміннями. Вчені висувають свої припущення переліку наступних умінь. Так, у навчальному посібнику «Соціальна робота» за редакцією А.І. Капської, для реалізації професійних функцій соціальний працівник повинен володіти такими вміннями: аналізувати основні закономірності, тенденції розвитку та вирішення соціальних проблем на основі соціологічних і емпіричних даних; визначати соціальну проблему, яка є об'єктом дослідження; обробляти і аналізувати емпіричні дані; розробляти і впроваджувати програми соціальної роботи; застосовувати відповідні технології професійного втручання; забезпечувати соціальний захист і представництво інтересів клієнта; розробляти, адаптувати і впроваджувати інноваційні технології соціальної роботи; організовувати і проводити семінари і пошукову роботу; організовувати та проводити заходи соціальної попереджувально-профілактичної роботи; розробляти і впроваджувати соціальну рекламу; впроваджувати інформаційно-просвітницькі програми;

організовувати медичну, психолого-педагогічну, юридичну та соціальну допомогу вразливим верствам населення; розробляти і впроваджувати соціально-реабілітаційні програми; сприяти організації діяльності груп самопомоги; підтримувати діяльність громадських організацій соціальної сфери [1, С. 43-45].

Підготовка студентів до роботи з дітьми, вихованцями інтернатних установ, має здійснюватися у вигляді лекційних, лабораторно-практичних занять і самостійної роботи студентів. Лекційний матеріал повинен бути доповнений реальними прикладами та ситуаціями з життя, для кращого засвоєння матеріалу. Навчання повинно супроводжуватися активними методами і прийомами: соціально-педагогічними тренінгами, рольовим моделюванням ситуації, сюжетно-рольовими іграми, психологічними вправами тощо.

На нашу думку, навчання студентів спеціальності «Соціальна робота» має здійснюватися в наступній послідовності:

- сформуванню уявлення студентів про процес позбавлення батьків прав на дитину, історичні аспекти його виникнення;
- ознайомити з особливостями психічного стану дитини, позбавленої батьківського піклування; системою методів психоаналізу, психодіагностики та психокорекції для формування у дитини адекватної самооцінки і світосприйняття;
- розглянути нормативно-правову базу соціального захисту зазначеної категорії дітей;
- розкрити цілі, принципи, зміст і методику соціальної роботи з дітьми, які опинилися в кризовій ситуації;
- сформуванню уявлення студентів про соціальні інститути, які займаються дітьми, які залишилися без батьківського піклування;

вивчити зарубіжний досвід, з метою порівняльного аналізу і запозичення кращих досягнень роботи з дітьми, які опинилися у важкій життєвій ситуації.

На нашу думку, слід звернути увагу на культурологічну підготовку студентів. Культурологічне виховання соціального працівника, як вважає А.І. Холостова, здійснюють всі навчальні дисципліни: педагогіка, соціальна педагогіка, філософія, психологія. Вони формують світогляд, підвищують загальну професійну культуру студента, розвивають раціонально-логічну форму пізнання [2, С. 19] Метою якого є відновлення і розвиток фізичного, соціального, духовного, творчого та інтелектуального рівня життєдіяльності студентської молоді з урахуванням фізичних і психічних можливостей для сприяння їх інтеграції в суспільство.

Для ефективної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з дітьми, які виховуються в інтернатних закладах, потрібно урізноманітнити навчання активною практикою. Особливу увагу слід звернути на особистісні якості майбутнього соціального працівника, адже його робота спрямована на дітей, які опинилися в кризових ситуаціях, а тому важливо знайти правильний підхід і побудувати довірливі стосунки.

Таким чином, цілісно вибудована система соціально-педагогічної підтримки студентів з інвалідністю дозволить їм досягти високих результатів не тільки в навчальній, а й у творчій і професійній діяльності.

Список літератури

1. Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. проф. А.І. Капської. - М.: Центр навчальної літератури, 2004. - С. 43 -45.
2. Холостова Є.І. Місце соціальної роботи в системі наук. - М., 1995. - С. 19.